

ΘΡ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΘΑΝΑΤΟΥ

ΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΣΥΛΛΟΓΩ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΕΔΡΕΙΑΝ ΑΥΤΟΥ ΓΕΝΟΜΕΝΩΝ

(ΕΤΟΣ ΙΒ' ΚΑΙ ΙΓ')

Μέλλω νὰ δώσω λόγον ἐπὶ τῶν πρὸ διετίας πεπραγμένων ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου, καθ' ἣν εἶχον τὴν τιμὴν νὰ προϊσταμαι αὐτοῦ. Ἐχω δὲ ἀπὸλυτον ἀνάγκην τῆς εὐμενείας τῶν ἀκροατῶν μου, καθ' ὅσον τὸ ἀντικείμενον ἐφ' οὗ μέλλω νὰ ὁμιλήσω ὥς ἐκ τῆς φύσεώς του εἶναι λίαν ξηρὸν καὶ τῇ ἀληθείᾳ ἡ σημερινὴ συνεδρίασις θὰ ἦτο πολὺ ἄχαρις, ἂν δὲν ἔμελλε νὰ διαποικιλοῖται ἐκ τοῦ μετ' ἐμὲ λόγου τοῦ ἀξιοτίμου διαδόχου μου.

Ἐν γένει εἰπεῖν, δύναμαι νὰ παρατηρήσω ὅτι ὁ ἡμέτερος Σύλλογος ἐβάδισε σταθερῶς τὴν ὁδὸν ἐν ᾗ διεκρίθη καὶ ἡγαπήθη παρὰ τῆς κοινωρίας· ὁ νεώτερος κανονισμὸς ὅστις ἤρχισεν ἐφαρμοζόμενος ἀπὸ τοῦ προπαρελθόντος ἔτους ἐλειτούργησε τακτικῶς, ἐκτὸς εὐαρίθμων αὐτοῦ διατάξεων, αἵτινες ἔμειναν ἀνενέργητοι, ἕνεκα τοῦ ἀπ' ἀρχῆς ἀνεφαρμοστού αὐτῶν. Τοιαῦται ἦσαν αἱ ἐπὶ θεμάτων συζητήσεις καὶ ὁ θεσμὸς τῶν ἐκτάκτων μελῶν. Μακρὰ πεῖρα οὐ μόνον τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου ἀλλὰ καὶ ἄλλων πολλῶν, ἀπέδειξεν ὅτι συζητήσεις ἐπὶ θεμάτων εἶναι ἀδύνατοι τοῦλάχιστον ἐπὶ τοῦ παρόντος. Δὲν θέλω νὰ ἐξετάσω τοὺς λόγους τούτου, ἀναφέρω μόνον τὸ γεγονός, καθ' οὗ οὐδὲν ἔσχυσαν ἐπανελημμένοι πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν συζητήσεων ἐπὶ θεμάτων ἀπόπειρα. Οὐχ ἦττον ἐναυάγησε καθ' ὁλοκληρίαν ὁ θεσμὸς τῶν ἐκτάκτων μελῶν, διότι ὅπως οὗτος εἶχε καθιερωθῇ ἐν τῷ κανονισμῷ ἦτο ἀδύνατον νὰ ζήσει. Τὰ ἑλαττωτάτα ταῦτα μέλη, ἀνήκοντα, ὥς καὶ ἄλλοτε εἶπον, εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐμπόρων, κτηματιῶν καὶ βιομηχάνων, ἐκ τῆς ἐμπειρίας τῶν ὁποίων πολλὰ ἠδύνετο νὰ καρπωθῇ ὁ σύλλογος εἶχον ἐν μόνον δικαίωμα καὶ μίαν ὑποχρέωσιν· ἀμφότερα δὲ ταῦτα ἀνελύοντο ἀπλούστατα εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς ἐτησίως ἐκ 12 δραχμῶν συνδρομῆς των καὶ πλέον οὐ. Τοιουτοτρόπως τὰ ἄθρόως κατ' ἀρχὰς καταταχθέντα μέλη ταῦτα, ἅτινα κατὰ παραδρομὴν ὀνομάζοντο μέλη ἀντὶ νὰ ὀνομάζωνται πόροι τοῦ Συλλόγου, ἢ ἁπλῶς κατόπιν παρητήθησαν ἢ οὐδὲν συνεισέφερον τῷ Συλλόγῳ.

Κατὰ τὴν ἀρτι λήξασαν διετίαν ἐγένοντο διάφοροι μεταβολαὶ ἐν τῷ μητρῷ τοῦ Συλλόγου.

Προσετέθησαν ἐν ὅλῳ μέλη 112 ἥτοι 42 ὀλιγώτερα τῶν ἐπὶ ἐν ἔτος μόνον ἀπὸ τοῦ 1875—1876 προστεθέντων· τοῦτο δὲ διότι κατὰ τὸ ἔτος

ἡ ἀναγνώσθη τῇ 20 ὁρίῳ 1878.

ἐκεῖνο ὅπερ ἦτο τὸ πρῶτον, καθ' ὃ ἐτίθετο εἰς ἐνέργειαν ὁ νέος κανονισμὸς τοῦ Συλλόγου, εἶχε προστεθῇ ἡ πολυχρίθμος καὶ τέως ἄγνωστος τάξις τῶν ἐκτάκτων μελῶν, ὧν ἡ κατάταξις ἐγένετο διὰ τὸ πρωτοφανὲς ἀθροωτέρω.

Ἐκ τῶν 112 προστεθέντων τούτων μελῶν, 42 ἀνήκουσιν εἰς τὴν τάξιν τῶν τακτικῶν ἐξ ὧν 21 ἐνεργὰ καὶ 15 πάρεδρα, 24 εἰς τὴν τῶν ἀντεπιστελλόντων, 38 εἰς τὴν τῶν ἐπιτίμων καὶ 8 εἰς τὴν τῶν ἐκτάκτων.

Ἐπίσης καὶ ἄλλαι μεταβολαὶ καὶ μεταθέσεις ἀπὸ τάξεως εἰς τάξιν καὶ διαγραφαὶ γενναῖαι ἐγένοντο διαφόρων μελῶν μὴ ἐκπληρωσάντων τὰς πρὸς τὸν Σύλλογον καὶ ἰδίως τὰς πρὸς τὸ ταμεῖον αὐτοῦ ὑποχρεώσεις των.

Κατὰ τὴν παρελθούσαν διετίαν ὡς ἀπὸ συμπτώσεως, ἡδύνατό τις εἰπεῖν, ἐπανῆλθον εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Συλλόγου καὶ ἐνίσχυσαν τὰς δυνάμεις του πλεῖστα μέλη αὐτοῦ ἀπελθόντα κατὰ καιροὺς εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ Γερμανίαν πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτῶν σπουδῶν.

Περὶ πικρῶν τῶν μεταβολῶν τούτων, ὧν ἡ ἀφήγησις θὰ εἶναι μακρὰ, θέλετε μοι ἐπιτρέψει καὶ οὐχὶ μετὰ πολλῆς δυσαρρεσκείας ἐλπίζω νὰ παραπέμψω ὑμᾶς εἰς τὴν προσεχῶς ἐκτυπωθησομένην λογοδοσίαν ταύτην, ἐν ᾗ θὰ καταχωρισθῶσι μακροὶ περὶ τούτου πίνακες.¹

Δὲν δύναμαι ὅμως νὰ μὴ ἀναφέρω κατ' ὄνομα τὰς μεταβολὰς τὰς ὁποίας ὁ ἀμείλικτος θάνατος ἐπέφερεν ἐν τῷ μητρώῳ τοῦ Συλλόγου, αἵτινες εἰσὶ τοσούτῳ πλείότεραι ὅσῳ καὶ τὸ διάστημα εἰς ὃ ἀναφέρεται ἡ παρούσα λογοδοσία εἶναι διετές. Τοιοιουτρόπως ἀπωλέσαμεν τὰ ἐπίτιμα μέλη Σοφοκλῆν Οἰκονόμου τὸν ἐξ Οἰκονόμων, τὸν Κωνσταντῖνον Πῶπ, τὸν Γεώργιον Συμβουλίδην, τὸν Ἰωάννην Καλλέργην καὶ τὸν Δημήτριον Θωμαΐδην· ἐπίσης δὲ καὶ τὸ τακτικὸν καὶ ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων μελῶν τοῦ Συλλόγου Κωνσταντῖνον Μειμάρην, ἀφαρπαγέντα ἐκ τῆς ζωῆς περὶ τὸ τέλος τῶν σπουδῶν του ἐν ξένη γῇ μακρὰν τῆς πατρίδος καὶ τῶν οἰκείων.

Ἐν συνόλῳ ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν ἀνέρχεται εἰς 599 ἀύξηθεὶς κατὰ 64 μέλη. Ἐκ τούτων τακτικὰ εἰσὶν 140 (ἐξ ὧν πάλιν ἐνεργὰ 85 καὶ πάρεδρα 55), ἐπίτιμα 173, ἀντεπιστέλλοντα 235 καὶ ἑκτακτα 51. Κατοικοῦσι δὲ ἐν Ἀθήναις 311, ἐν δὲ ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῷ ἐξωτερικῷ 288.

Κατὰ τὴν λήξανσαν διετίαν ὁ Σύλλογος συνῆλθεν εἰς 83 συνεδριάσεις ἦτοι 44 μὲν τὸ ιβ' καὶ 39 τὸ ιγ' ἔτος· ἐκ τούτων 35 ἦσαν τακτικαὶ ἀφορῶσαι τὰς τακτικὰς ἐργασίας τοῦ Συλλόγου καὶ 48 ἑκτακτοὶ. Ὁ μικρότερος ἀριθμὸς τῶν κατὰ τὸ ιγ' ἔτος συνεδριάσεων ὀφείλεται εἰς τὴν ἐπελθούσαν προσωρινὴν παύσιν τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ ὡς ἐκ τῶν ἰδιαιτέρων περιστάσεων, ἐν αἷς εὗρέθη ἡ Πατρίς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, δι' ἧς καθυστέρησε καὶ ἡ διὰ τὸ προπαραελθὸν ἔτος λογοδοσία.

Πρὶν ἢ προβῶ εἰς συντομωτάτην ἀφήγησιν τῶν κατὰ τὰς συνεδριάσεις

¹ Οἱ πίνακες οὗτοι καὶ τὰ ὀνόματα τῶν προστεθέντων μελῶν ὡς καὶ ἄλλαι πληροφορίες θέλουσι δημοσιευθῇ εἰς τὸ χωριστὰ ἐκτυπωθησόμενον τεύχος τῆς λογοδοσίας.

ταύτας πεπραγμένων, κατὰ καθήκον ἐκφράζω τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς πάντα τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου διὰ τὴν προθυμίαν μεθ' ἧς παρέσχον πάντοτε τὰς δυνάμεις αὐτῶν εἰς προβιβασμὸν τῶν καθ' ὅλου ἐργασιῶν τοῦ Συλλόγου.

Πάντα τὰ τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Συλλόγου ἐγένοντο τακτικῶς κατὰ τὴν λήξασαν διετίαν· ἰδίως ἐγκαίρως ἐψηφίσθησαν οἱ προϋπολογισμοί, ὧν ὁ μὲν τοῦ ιβ' ἔτους ἀνῆλθεν εἰς ἔσοδα μὲν 15,387.63 καὶ εἰς ἔξοδα 12,893.63, ὁ δὲ τοῦ ιγ' ἔτους εἰς ἔσοδα δρ. 12,292 καὶ εἰς ἔξοδα 11,520. Κατωτέρω δὲ θέλω κάμει λόγον περὶ τῶν ἐπελθουσῶν κατ' ἀνάγκην μεταβολῶν ἐν αὐτοῖς.

Ἐπίσης κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ὠρισμένας συνεδριάσεις ἀνεγνώσθησαν αἱ ἐκθέσεις τῶν ἐξελεγκτικῶν ἐπιτροπῶν οὐ μόνον τῆς ἐφορείας τοῦ Συλλόγου καὶ τῆς κοσμητείας τῆς ἐνταῦθα σχολῆς τῶν Ἀπόρων παιδῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν σχετικῶν κοσμητειῶν τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοιούτων σχολῶν. Ἐκ τῶν ἐκθέσεων τούτων, ἀναγνωσθεῖσων ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ κ. Γρηγορίου Μάνου διὰ τὸ ια' ἔτος καὶ τοῦ κ. Ἰωάννου Εὐκλείδου διὰ τὸ ιβ', καὶ ὡς ἐπεκύρωσεν ὁ Σύλλογος κατεδείχθη δ' ὅτι αἱ τε δύο ἐφορεῖαι τῶν δύο τούτων ἐτῶν, ὧν εἶχον τὴν τιμὴν νὰ προϊσταται, καὶ αἱ κοσμητεῖαι τῶν σχολῶν ἐξεπλήρωσαν τὸ καθήκον των.

Ἐν μιᾷ τῶν συνεδριάσεων τοῦ ιβ' ἔτους, ἀπεφασίσθη ἡ ἀναβληθεῖσα ἔκδοσις τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Συλλόγου. Τῷ ὄντι ὁ Σύλλογος, ὡς ἐν τῇ τοῦ προπαρελθόντος ἔτους λογοδοσίᾳ εἶχον ἀναφέρει, μὴ διαθέτων ἀρκούντα χρηματικά μέσα, εἶχεν ἀναβάλει τὴν ἔκδοσίν του· κατὰ τὸ α' ὁμῶς τῶν ἐξελεγκτομένων δύο ἐτῶν, ἀνέθεσεν ὑπὸ ὅρους ψηφισθέντας ὑπ' αὐτοῦ τούτου τὴν ἔκδοσιν αὐτοῦ εἰς τὸν φιλόκαλον τυπογράφον κ. Σαράντην Οἰκονόμου. Κατὰ τοὺς ὅρους τούτους ὑπεχρεώθη ὁ Σύλλογος νὰ ἐκδίδῃ ἐπὶ τετραετίαν πρὸς ὄφελος τοῦ ἐκδότου τὸ περιοδικόν του, παρέχων ἐτησίαν ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τῆς ἐπὶ τοῦ περιοδικοῦ ἐπιτροπῆς πεντακοσιόδραχμον ἀμοιβὴν διὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη.

Χαίρω πολὺ διότι δύναμαι ν' ἀναγγείλω ὅτι παρὰ τοὺς ὑπὸ τινων μελῶν κατ' ἀρχὰς ἐκφρασθέντας φόβους, τὸ περιοδικὸν ἐκδίδεται τακτικώτατα, τυγχάνον πολλῆς τῆς ὑποδοχῆς παρὰ τῷ κόσμῳ τῶν γραμμάτων· ὁ ἐγγύριος καὶ ὁ εὐρωπαϊκὸς τύπος πολλοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ γράφουσιν ἐπαίνους, περιοδικὰ δέ τινα, καὶ ἰδίως ἡ Revue Archéologique τῶν Παρισίων, δημοσιεύουσι τακτικῶς ἀνάλυσιν αὐτοῦ.

Ἐπίσης καθ' ἑτέραν συνεδρίαν ὁ Σύλλογος τῇ προτάσει τοῦ τακτικοῦ αὐτοῦ μέλους κ. Κωνσταντίνου Βάρβα, ἐνόμισεν ἀναγκαῖον διὰ συστάσεως εἰδικῆς ἐπιτροπῆς συγκειμένης ἐκ τῶν κκ. Κ. Βάρβα, Γ. Μάνου, Ε. Αρχαγούμη, Ν. Λεβίδου καὶ ἐμοῦ, νὰ προσέλθῃ ἀρωγὴς τῶν δυστυχῶν ἐν Ἠλείᾳ ἐξ Ἰταλίας μεταναστῶν, οἵτινες γνωστοὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἑλληνοκαλῶνοι, ἀφῆσαντες τὴν ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη ξενίσκων αὐτοὺς Ἰταλίαν, εἶχον ἐπανέλθει εἰς τὴν κοινὴν πατρίδα ἵνα τελευτηθῶσιν ἐπὶ τοσοῦτον μονοουχί ὡς ἄγριοι

ἀποδιωκόμενοι ἐκ τῶν παραχωρηθεισῶν αὐτοῖς γαιῶν. Εἶναι τῇ ἀληθείᾳ λυπηρόταται αἱ πληροφορίες, αἵτινες κατὰ τὸ διάστημα τῶν ἐκεῖ ταλαιπωριῶν τῶν ἐστέλλοντο ἡμῖν. Ἡ συσταθεῖσα ἐπιτροπὴ, ἥς κύριον μέλος ἦν ὁ τοσαύτας πολυτίμους πληροφορίες διὰ δύο ὁμιλιῶν του, δοὺς ἡμῖν περὶ τῶν Ἑλληνοαλβανῶν κ. Κωνσταντῖνος Βάρβας, προέβη εἰς διαφόρους ἐνεργείας, μετέβη πολλάκις παρὰ τῷ κ. ὑπουργῷ τῶν ἐσωτερικῶν, ἐξέδωκε ψήφισμα πρὸς τοὺς κατοίκους τῶν γειτονικῶν εἰς τὰς παραχωρηθείσας πρὸς αὐτοὺς γαίας χωρίων, διαφωτίζον τὴν καταγωγὴν τῶν μεταναστῶν, καὶ ἐπικαλούμενον τὰς ὑπὲρ αὐτῶν προσπαθείας πάντων τῶν ἐκεῖσε μελῶν τοῦ Συλλόγου καὶ ἰδίως τῆς κοσμητείας τῆς ἐν Πάτραις σχολῆς τῶν Ἀπόρων παίδων. Αἱ ἐνέργειαι αὗται τῆς ἐπιτροπῆς ἂν καὶ δὲν δύναμαι νὰ εἶπω ὅτι ἐξωμάλυναν τὴν ὑπόθεσιν τῶν δυστυχῶν μεταναστῶν, οὐχ ἥττον πολὺ διηυκόλυναν αὐτήν. Θὰ παρέλειπον δὲ καθῆκον, ἐὰν ἐπὶ τῇ περιστάσει ταύτῃ δὲν ἀνέφερον ἰδιαιτέρως τὸ ὄνομα τοῦ ἐφόρου τῆς ἐν Πάτραις σχολῆς τῶν Ἀπόρων παίδων κ. Ν. Πάνου, ὅστις ἀληθῶς ὑπῆρξεν ἐκ τῶν ὀλίγων εὐεργετῶν τῶν δυστυχῶν τούτων.

Ἐκτὸς τῶν πρὸς ἐγκαθίδρυσιν τῶν μεταναστῶν τούτων ἐνεργειῶν του, ὁ Σύλλογος πιστὸς εἰς τὸ πρόγραμμα αὐτοῦ ἐφρόντισεν ἀμέσως καὶ περὶ τῆς πρώτης πνευματικῆς αὐτῶν τροφῆς, συστήσας σχολὴν παρ' αὐτοῖς καὶ διορίσας ἐν αὐτῇ διδάσκαλον τὸν ἱερομόναχον Γρηγόριον Βισκόντην, ὅστις ὡς γινώσκων τὴν Ἰταλικὴν ἐγένετο καὶ ἐφημέριός των.

Κατὰ τὴν λήξασαν διετίαν ὁ Σύλλογος ἓνα μόνον δραματικὸν διαγωνισμὸν ἐτέλεσε κατὰ τὸ ἔτος 1876 πρὸς τὸ 1877, οὐχὶ δὲ καὶ κατὰ τὸ 6' τῶν ἐξελεγχομένων ἐτῶν, οὐδενὸς παρουσιασθέντος ἔργου κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην περίοδον. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος τελεσθέντι τοιοῦτῳ, οὐδὲν τῶν ὑποβληθέντων ἔργων ἠξιώθη καὶ μνείας ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ κ. Ροῖδου, οὗ ἡ ἐπὶ τούτου ἐκθεσις μᾶς ἐκληροδότησεν φιλολογικὸν ἀγῶνα, ἐν μετὰ πολλῆς προσοχῆς ἠκολούθησεν ἡ Ἀθηναϊκὴ κοινωνία.

Ἐν μιᾷ τῶν κατὰ τὴν παρέλθοῦσαν διετίαν συνεδριάσεων τοῦ Συλλόγου ἀνεγνώσθη ἔγγραφον ἀνωνύμου προσφέροντος 500 δραχμὰς κατὰ διετίαν πρὸς σύστασιν διαγωνισμοῦ ἐκδόσεως βιβλίων χρησίμων ταῖς ὑπὸ τοῦ Συλλόγου διατηρουμέναις σχολαῖς. Ἡ ἐφορεία τοῦ Συλλόγου εὐγνωμόνως δεξαμένη τὴν δωρεὰν τοῦ γενναίου δωρητοῦ προέτεινεν εἰς τὸν Σύλλογον, ὅπως καὶ αὐτὸς προσφέρῃ κατὰ διετίαν 500 δραχ. καὶ οὕτως ὁ διαγωνισμὸς γείνη ἐτήσιος· ὁ Σύλλογος ἐδέχθη τοῦτο καὶ κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος πρόκειται νὰ γείνη ἡ ἑναρξίς τοῦ διαγωνισμοῦ τούτου.

Ὁ Σύλλογος τιμῶν τὴν μνήμην τοῦ πρὸ διετίας ἀποπτάντος εἰς τοὺς σὺρκανοὺς Θεοδώρου Καραύσου τοῦ τοσοῦτον ἀγαπήσαντος αὐτὸν ἐτέλεσε τὸ πολιτικὸν αὐτοῦ μνημόσυνον, καθ' ὃ τὸ τακτικὸν μέλος τοῦ συλλόγου κ. Σπυρίδων Παπαγεωργίου ἀνέγνωσε τὴν βιογραφίαν αὐτοῦ, μεθ' ὃ ὁ Σύλλογος ὁμοθυμαδὸν

ἐφηφίσατο τὴν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν συνεδριάσεων ἀνάρτησιν τῆς εἰκόνης τοῦ αἰοιδίου εὐεργέτου του.

Ὁ Σύλλογος ἐπίσης σύσσωμος ἠκολούθησε τὴν κηδεῖαν τῶν ὁστῶν τοῦ πρωτοστάτου τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἔθνους τοῦ αἰοιδίου Κοραῆ, μετενεχθέντων ἐνταῦθα ὑπὸ τῶν τέκνων τῆς εὐγνωμονούσης πατρίδος. Ἐπὶ τῇ περιστάσει ταύτῃ ὁ Σύλλογος εἵπερ τις καὶ ἄλλος συμμεριζόμενος τὴν ἀγίαν συγκίνησιν, ἥτις κατεῖχε τὰς καρδίας πάντων, ἐξέδωκε ψήφισμα ἀναλογον πρὸς τὴν μνήμην τοῦ Κοραῆ, τὰ δὲ ἑκτακτα αὐτοῦ μέλη αὐθορμητῶς ὑπείκοντα εἰς αὐτὸ ἔκλεισαν τὰ καταστήματά των καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς κηδείας.

Ὀλίγον μετὰ τοῦτο χρόνον πᾶσα ἡ Ἑλλάς ἐξόπνησε μίαν πρωίαν μαυροροφορέμενη. Εἶχεν ἀποθάνει ὁ Κανάρης. Πρῶτος ὁ Σύλλογος ἐναπέθεσε παρὰ τὸ φέρετρον τοῦ πυρπολητοῦ στέφανον ἐκ δάφνης· ἐν σώματι συνώδευσε μέχρι τοῦ τάφου ἐκεῖνον, οὗ τὴν γῆν τὴν καλύψασαν αὐτὸν ἤτο μετὰ ταῦτα πεπρωμένον νὰ ρυπάνῃ ὁ ποῦς ἐνὸς ἀγγλοτοῦρκου ναυάρχου. Ναὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην δὲν ἐκηδεύομεν μόνον τὸν Κανάρην, ἐκηδεύομεν ὁλόκληρον τὸ 1821.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ Σύλλογος πενθηφορῶν καὶ ἐξωτερικῶς καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἐτέλεσε τὸ πολιτικὸν τοῦ Κανάρη μνημόσυνον κατὰ τὸ ὅποιον ὁ ἐθνικὸς ποιητὴς κ. Ἀχιλλεὺς Παράσχος δι' ἐλεγείου ἀνυψωθέντος, δύναμαι εἰπεῖν, μέχρι τοῦ ὕψους τοῦ ἐξυμνηθέντος θέματος, ἀνεβίβασε τὰς ταπεινὰς ψυχὰς μας ἀπὸ τοῦ μαρasmus τοῦ κατατρώγοντος τὴν πατρίδα μας, ἀλλὰ δυστυχῶς μόνον διὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην.

Ὀλίγιστα ἡμέραι παρήλθον καὶ ὁ Σύλλογος ἐν τῇ προσωρινῇ καταλαβούσῃ τὸ ἔθνος συγκινήσει ἐπὶ τοῖς παθήμασι τῶν δούλων αὐτοῦ ἀδελφῶν, συγκινήσει ἥς ἡ μικρὰ διάρκεια ἀπόδειξε πόσον ἀπολειπόμεθα τῶν μεγάλων ἀνδρῶν τοῦ 1821 καὶ ὅτι πραγματικῶς μετ' αὐτῶν συνεκηδεύσαμεν τοὺς ἐθνικοὺς πάθους καὶ τὰς ἐθνικὰς ἐλπίδας, ἀνέστειλε τὰς ἐργασίας αὐτοῦ ἐπὶ διαστήματι πλεον τοῦ μηνός, ἐνῶ ἀφ' ἐτέρου δὲν ἔπαυσε νὰ ἐπιλαρβάνηται πάσης περιστάσεως ἵνα ἀναζωπυρῇ τὸν ἱερὸν ἐκεῖνον ἐνθουσιασμόν δι' οὗ καὶ μόνον μεγαλουργοῦσι τὰ ἔθνη. Οὕτω ἐτέλεσε δημοτελέστατον μνημόσυνον ἐν τῷ Ναῷ τῆς ἁγίας Εἰρήνης ὑπὲρ τῶν ἐν Μικρυνίτζα πεσόντων, κατὰ τὸ ὅποιον τῇ ἐντολῇ αὐτοῦ ὁ κ. Ἰγνάτιος Μοσχάκης τακτικὸν μέλος ἐξεφώνησε κατάλληλον λόγον· ἠκολούθησε παρασχὼν ὡς κοσμητὸν τὸν πρόεδρον αὐτοῦ τὴν κηδεῖαν τοῦ Καρόλου Ὁγγλ, τοῦ τὴν ἰδίαν ζωὴν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μας θυσιάσαντος, καὶ ἐκ τῶν πρώτων ἔσπευσε νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἐθνικὴν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν μεγάλτισμον τῆς Γαλλίας πολίτην τὸν Λέοντα Γαμβέταν, ἐπὶ τοῖς φιλελληνικοῖς αἰσθήμασιν αὐτοῦ διετράνωτε καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ, ὅτε ἡ Πατρίς ἐγκατελείπετο παρημελημένη καὶ παρὰ τῶν τέκνων τῆς καὶ παρ' ἐκείνων οἵτινες λησμονοῦντες τὰ ὑποσχεθέντα, θέλουσιν νὰ πείσωσι σήμερον τὴν Εὐρώπην ὅτι οἱ δαῖλοι ἀδελφοί μας ἐλησμονήσαν τῶν ἐθνισμὸν των.

ὑπὸ τῶν αὐτῶν αἰσθημάτων ὠθούμενος ὁ Σύλλογος ἐτέλεσε μεγαλοπρεπέστατα κατὰ τὴν διετίαν ταύτην τὴν τελετὴν τῆς 25 Μαρτίου ἐν ταῖς αἰθούσαις τοῦ Δημαρχείου Ἀθηνῶν. Καὶ κατὰ μὲν τὸ α' ἔτος ἐξεφώνησε πεζὸν λόγον ὁ κ. Ἀριστείδης Οἰκονόμος, κατὰ δὲ τὸ β' ὁ κ. Τιμολέων Φιλήμων, ποίημα δὲ κατ' ἀμφοτέρω ὁ δημοφιλὴς Ἀχ. Παράσχας.

Αἱ μετὰ τῶν λοιπῶν ἐλληνικῶν συλλόγων σχέσεις ἡμῶν οὐ μόνον δὲν παρεληφθήσαν, ἀλλὰ καὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν. Οὕτω συνήψαμεν σχέσεις μετὰ τῶν ἐξῆς σωματείων· 1) μετὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων γνώσεων ἐταιρείας ὁ Μουσηγέτης· 2) μετὰ τῆς ἐφορείας τῆς ἐν Πέρας σχολῆς τῶν Ἀπόρων κορασίων· 3) μετὰ τῆς ἐφορείας τῆς ἐν Μικρασίᾳ κοινότητος τῶν νέων Φωκῶν· 4) μετὰ τοῦ ἐν Μεσολογγίῳ συλλόγου τοῦ Παναιτωλίου· 5) μετὰ τοῦ ἐν Πάτραις Ἀχαικοῦ Συνδέσμου· 6) μετὰ τοῦ ἐν Κορθίᾳ τῆς Ἀνδρου ὁ Σύνδεσμος· 7) μετὰ τοῦ ἐν Ἀνδριανουπόλει Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου· 8) μετὰ τῶν ἐν Κεφαλληνίᾳ φιλοπροόδων συλλόγων Ἡὼς καὶ Ἑλπίς· 9) μετὰ τοῦ ἐν Τραπεζοῦντι συλλόγου τῶν φιλομαθῶν ὁ Ξενοφῶν· 10) μετὰ τοῦ ἐνταῦθα συλλόγου ἡ Ἑστία· 11) μετὰ τοῦ Μουσείου Σμύρνης· 12) μετὰ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει συλλόγου Παρθενῶτος.

Καὶ αἱ μετὰ τῶν ξένων ἐπιστημονικῶν σωματείων σχέσεις ἡμῶν ἐξηκολούθησαν κρατυνόμεναι. Οὕτως ὁ μὲν Σύλλογος πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν ἐλληνικῶν σπουδῶν ἐν Γαλλίᾳ κατέστησεν ἡμᾶς ἀντιπροσώπους του ἐνταῦθα, ἡ δὲ αὐτοκρατορικὴ ῥωσικὴ ἀρχαιολογικὴ ἐταιρεία, ἡ ἐν Βιέννῃ Ἀκαδήμεια τῶν ἐπιστημῶν, τὸ Σμιθσόνειον πανεπιστήμιον καὶ ἡ Ἀκαδήμεια Χάρβαρντ ἐν Ἀμερικῇ ἀπέστειλαν ἡμῖν τὰς δημοσιεύσεις των, τὸ δὲ Πανεπιστήμιον τοῦ Ὀλλανδικοῦ Λουγδούνου ἀπέστειλε διὰ τοῦ ἐν Πειραιεὶ προξενείου τῶν Κάτω Χωρῶν τῷ ἡμετέρῳ Συλλόγῳ τὸ ἐπὶ τῇ τριακοσιαετηρίδι αὐτοῦ κοπὲν μετάλλιον.

Ἡ ἐφορεία τοῦ Συλλόγου συνήλθε κατὰ τὴν λήξασαν διετίαν εἰς τὰς κεκανονισμένας καὶ πλείονας τούτων συνεδριάσεις πρὸς σύσκεψιν ἐπὶ διαφόρων ἀντικειμένων ἀφορώντων τὰ συμφέροντα τοῦ Συλλόγου· συνέκειτο δ' ἐξ ἑμοῦ ὡς προέδρου, τῶν ἀντιπροέδρων κκ. Ν. Σολομοῦ καὶ Ν. Χατζίσκου διὰ τὸ α' καὶ Ι. Βάμβου διὰ τὸ β' ἔτος, τοῦ γενικοῦ γραμματέως κ. Μ. Π. Λάμπρου, τοῦ α' εἰδικοῦ κ. Α. Σουλτάνη, τοῦ β' εἰδικοῦ κ. Ἀλεξ. Α. Ραγκαβῆ διὰ τὸ γ' καὶ Α. Τομπάζη διὰ τὸ δ' ἔτος, τοῦ ταμίου κ. Σ. Κωνοφόρου, τοῦ ἐπιμελητοῦ τῆς βιβλιοθήκης κ. Π. Ι. Φέρμπου καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἀναγνωστηρίου κ. Α. Μένου.

Ἐνταῦθα δὲ ὄντας τοῦ λόγου, ἐκφράζω τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς τὰ ἀξιότιμα μέλη τῆς Ἐφορείας διὰ τὴν μετ' ἀφοσιώσεως ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων των, ἰδίως δὲ τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Συλλόγου πρὸς τὸν ἀκάματον ἐπίτιμον πρόεδρον ἡμῶν κ. Κωνσταντῖνον Παπαρηγόπουλον, τὸν προθυμώτατον ἀρωγὸν τῶν ἐργασιῶν μας.

Ἐκτὸς τῶν τακτικῶν ἀναγνωσμάτων ἐλειτούργητε κατὰ τὸ παρελθόν

ἔτος ἁθεσμός τῶν δημοσίων μαθημάτων, διδασκάντων τῶν κκ. I. Μοσχάκη ἑρμηνεῖαν τῶν ἱερῶν γραφῶν, Θ. Φλογαίτου συνταγματικὸν δίκαιον, Γ. Ἀργυροπούλου ἀρχὰς φυσικῶν ἐπιστημῶν, Α. Στούπη φυσικὸν δίκαιον, I. Βάμ-
 ⑈α ὕγεινήν, Σπ. II. Λάμπρου ἱστορίαν καὶ Α. Ραγκαβῆ γεωγραφίαν. Δυστυχῶς
 δὲν δύναμαι νὰ ὁμιλήσω καὶ περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν, διότι ὀλίγον
 χρόνον μετὰ τὴν ἑναρχίαν αὐτῶν ἐπῆλθον αἱ ἔκτακτοι τῆς πατρίδος περι-
 στάσεις ἔνεκεν τῶν ὁποίων διεκόπησαν, οὐχ ἥττον δύναμαι ν' ἀναγγείλω
 εὐχαρίστως ὅτι καὶ κατὰ τὴν μικρὰν αὐτὴν διάρκειαν παρατηρήθη μεγάλη
 προθυμία ἐκ μέρους τῶν κυρίων ἀκροατῶν.

Κατὰ τὴν λήξαν διετίαν ἀνεγνώσθησαν διατριβαὶ μελῶν 44 αἱ ἑξῆς:

α' Ἐπιτίμων

Τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Ρ. Ραγκαβῆ περὶ ἐθνικοῦ θεάτρου.

Τοῦ κ. Κ. Νέγρη, ἄνθρωπος πεπαιδευμένος δύναται νὰ εἶναι ἄθεος ἢ
 ἄθρησκος;

Τοῦ κ. Ἀριστ. Οἰκονόμου, περὶ τοῦ προσωπικοῦ ἐν τῇ πολιτείᾳ συνδέ-
 σμου τῆς ἐπιστημονικῆς καὶ στρατιωτικῆς τοῦ Ἑλληνισμοῦ ιδιοφυίας.

Τοῦ κ. Ἰουλίου Τυπάλδου, μετὰφρασις τοῦ γ' ἔσματος τῆς Ἑλευθερωμέ-
 νης Ἱερουσαλὴμ τοῦ Τάσσου.

Τοῦ κ. Σπυρ. Ζαμπελίου, γλωττικὴ ἐπίκρισις τοῦ ρήματος Θουράω.

Τοῦ κ. Α. Λασκαράτου, Δοκίμιον ποιητικῆς.

Τοῦ κ. Α. Ρ. Ραγκαβῆ, περὶ Ἑλληνικῆς ποιήσεως.

Τοῦ κ. Κ. Παπαρρηγοπούλου, περὶ τῆς νέας ἱστοριογραφίας καὶ ιδίως
 περὶ Μακώλαιῦ.

Τοῦ κ. Γ. Σουρία, περὶ Μιθριδάτου.

Τοῦ κ. Α. Ρ. Ραγκαβῆ, περὶ τῆς παρ' ἡμῖν στιχουργίας.

Τοῦ κ. Δ. Πανταζῆ, περὶ Ζηνοβίας βασιλλίσσης τῆς Ἀνατολῆς.

β' Τακτικῶν

Τοῦ κ. Θ. Μπαλτῆ, ἡ κατάστασις τῆς Ἑλλάδος.

Τοῦ κ. Κ. Βάμβα, περὶ τῶν ἐξ Ἰταλίας μεταναστευσάντων Ἑλληνοαλ-
 βανῶν.

Τοῦ κ. Ε. Ζαλοκώστα, ὁ κώδων τῆς Ἀναστάσεως, ἀγροτικὴ πρόληψις.

Τοῦ κ. I. Ἰσιδωρίδου Σκυλίππη, περὶ Ἡλίας Ταρταλίδου.

Τοῦ κ. Χαρ. Ἀγγελάκη, περὶ τῶν δικαιωμάτων καὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀντα-
 προσωπείας τῶν μειοψηφιῶν.

Τοῦ κ. Κ. Ξένου, περὶ Γερασίου Λιβαδά.

Τοῦ κ. Δ. Κοκκίδου, περὶ κινήσεως τοῦ ἡλίου ἐν τῷ χώρῳ.

Τοῦ κ. Α. Μανούσου, Μετάφρασις τοῦ Α' τῆς Ἰλιάδος εἰς τὴν καθωμολογμένην.

Τοῦ κ. Α. Βλάχου, περὶ νεωτέρας ἐλληνικῆς ποιήσεως καὶ ἰδίως περὶ Γ. Ζαλοκώστα.

Τοῦ κ. Α. Παρζέσχου, δύο ᾄσματα τοῦ Ἀλφρέδου.

Τοῦ κ. Α. Βερναρδάκη, περὶ φόρων.

Τοῦ κ. Κ. Βάμβου, περὶ Ἀλβανίας καὶ Ἀλβανῶν.

Τοῦ κ. Τ. Ἀργυροπούλου, περὶ λαλοῦντος τηλεγράφου ἢ τηλεφώνου.

Τοῦ κ. Ἑμμ. Ροῦδου, περὶ συγχρόνου κριτικῆς.

Τοῦ αὐτοῦ, περὶ συγχρόνου ἐλληνικῆς ποιήσεως.

Τοῦ κ. Ἰγν. Μοσχάκη, περὶ τοῦ πρώτου ἀνθρώπου καὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ.

Τοῦ κ. Θ. Φλογαίτου, περὶ ἐπνοθεσίας καὶ ἐπνολογίας.

Τοῦ κ. Σπ. Π. Λάμπρου, περὶ Μιχαὴλ Ἀκομιτάτου καὶ τῆς ἀλώσεως τῶν Ἀθηναίων ὑπὸ τῶν Φράγκων.

Τοῦ κ. Α. Βλάχου, περὶ νέας μεθόδου κριτικῆς.

Τοῦ κ. Α. Φραβασίλη, περὶ Σατύρας ἐν τῇ νέᾳ Ῥώμῃ.

Τοῦ κ. Α. Διομ. Κυριακοῦ, περὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου.

Τοῦ κ. Α. Σπαθᾶκη, περὶ τῶν παιδαγωγικῶν θεωριῶν τοῦ Πισταλόπουλου.

Τοῦ κ. Τιμ. Ἀργυροπούλου, περὶ φωνογράφου.

γ' Ἀντεπιστελλόντων

Τοῦ κ. Σπ. Κ. Παππαγεωργίου, περὶ Οὐτέκλεφ, Οὔσου καὶ Ἰερωνύμου τῶν προδρόμων τῆς μεταρρυθμίσεως.

Τοῦ κ. Π. Συνοδινού, ὁ βασιλεὺς τοῦ ἐλλ. γένους καὶ ἡ Δύσις.

Τοῦ κ. Στεφάνου Καρτούλη, περὶ ἐντομοβόρων φυτῶν.

Τοῦ κ. Γ. Νέγκα, περὶ τῆς προρρήσεως περὶ καταστροφῆς τοῦ πλανήτου μας.

Τοῦ κ. Στ. Βλαστοῦ, περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ἐξεγέρσεως καὶ τῆς ἐπ' αὐτῆς ἐπιδράσεως τῆς ἐμπορείας.

Τοῦ κ. Α. Παπαδοπούλου Κεραιέως, περὶ τινῶν ιδιωτισμῶν τῆς Ἰωνικῆς διαλέκτου καὶ περὶ τῆς τοπογραφίας καὶ τῆς ἀρχαίας ιστορίας τῆς Φωκαίας.

Τοῦ κ. Ἰω. Σταματέλου, Αἱ ἐν Πελοποννήσῳ σκευαί κατὰ τῶν ὀρθόδοξων Ἑλλήνων τῷ 1789 κατ' ἀνέκδοτον χειρόγραφον καὶ ἀνέκδοτοι ἐπιστολαὶ λογίων τοῦ 18 αἰῶνος.

Τοῦ κ. Ἀνδρέου Δελλαπόρτα, περὶ τῶν αἰσθημάτων τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ὑπὸ ἔποψιν καλλολογικῇ.

Εἰς τὰ ἀναγνώσματα ταῦτα συνέρρεε πυκνὸν πλῆθος στενοχωρούμενον ἐν τῇ στενῇ αἰθούσῃ τοῦ παλαιοῦ ἡμῶν καταστήματος· εὐτυχῶς ἤδη ὁ Σύλλογος εὕρίσκεται ἐν ἀξιοπρεπεστάτῳ καταστήματι, περὶ οὗ ἤδη ὁ λόγος.

Ἐκ τῆς κατὰ τὴν 2 Ἰανουαρίου 1877 γενομένης ἐκκυβεύσεως τοῦ πρὸς ἀνέγερσιν σχολῆς ἀπόρων παίδων λαχείου εἰσπραχθῆ μετ' ἀπείρους κόπους τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 24,000, ὅπερ διατεθὲν εἰς ἔντοκα γραμμάτια τοῦ δημοσίου ἀνῆλθε κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀγορᾶς τῆς παρούσης οἰκίας εἰς δρ. 24,500 περίπου. Κατὰ τὸ δικάστημα τοῦτο ἡ κοσμητεία τῆς σχολῆς τῶν ἀπόρων παίδων ἡσχολεῖτο εἰς τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ καταλληλοτέρου πρὸς ἀγορὰν οἰκήματος, ἀπορριφθείσης εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τῆς ιδέας τοῦ ν' ἀναλάβῃ ἡ σχολὴ αὐτὴ τὴν ἀνέγερσιν τοιούτου. Ἡ κοσμητεία ἀναλαβοῦσα μετὰ τῆς διακρινάσης αὐτὴν προθυμίας τὸ ἔργον ἐξήτασε πλέον τῶν 70 οἰκιῶν, ὅς πάσας εὔρεν ἀκαταλλήλους, ἐγνωμοδότησε δὲ τέλος ὑπὲρ τῆς ἀγορᾶς τῆς παρούσης. Μετὰ γνωμοδότησιν ἐπιτροπῆς ἐκλεχθείσης ὑπὸ τοῦ Συλλόγου ἣτις ἐξήτασε καὶ ἐξετίμησεν αὐτὴν, προσέβη ὁ Σύλλογος ὡς ἐκπροσωπῶν τὴν σχολὴν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος ἔτους εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς ἀντὶ 62,000 δρ. ἐξ ὧν τὰς 500 ἐδωρήσατο ὑπὲρ τῆς Σχολῆς ὁ πωλητὴς κ. Δ. Καψάλης. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου κατεβλήθησαν δραχ. 31000, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἀνέλαβεν ὁ Σύλλογος ὡς ἐκπροσωπῶν τὴν Σχολὴν, νὰ πληρώσῃ τῇ Ἑθνικῇ Τραπεζῇ ἀπέναντι τοῦ πρὸς αὐτὴν ἐνυποθήκου ἐπὶ τῆς οἰκίας ταύτης χρέους αὐτοῦ.

Ἡ πρακτικωτέρα βεβαίως ἔποψις τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου εἶναι ἡ ἀφορῶσα τὴν σύστασιν καὶ διατήρησιν σχολῶν καὶ ἰδίως σχολῶν ἀπόρων παίδων. Ἐρειδόμενος ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῆς Βουλῆς κατ' ἔτος διδομένων αὐτῷ πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον 5000 δραχμῶν, εἰργάσθη καὶ κατὰ τὴν διετίαν ταύτην εἰς τὴν ἐδραίωσιν ἰδίως τῶν ὑπαρχουσῶν, αἵτινες μεθ' ὅλην τὴν ἐκ τοῦ Συλλόγου πρόθυμον ἀρωγὴν, ἀναλόγως τῶν γλίσχωρων αὐτοῦ μέσων καὶ τὴν κοινωνικὴν συνδρομὴν, ὁμολογητέον ὅτι ἴστανται πάντοτε ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς, μάλιστα δὲ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος, καθ' ὃ τοσαῦται ἐθνικαὶ ἀνάγκαι ἀπερρόφων οὐ μόνον τὰ περιττεύματα, ἐξ ὧν ἠδύνατο νὰ ἐλπίζωσιν αὐταί, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα.

Μ' ὅλον τοῦτο, καίπερ ἐπειγόμενος ὑπὸ τῶν ἀναγκῶν ὅς ἐξέθεσα, συνέστησε σχολὴν ἐν Πύργῳ καὶ ἀνέλαβε ὑπὸ τὴν προστασίαν του τὴν ἐν Ἀνδρῶν ὑπὸ τοῦ ἐκεῖσε συλλόγου ὁ Σύνδεσμος συσταθεῖσαν.

Ἐν τῇ σχολῇ τῶν Ἀθηνῶν διευθυνομένη κατὰ τὰ δύο ἔτη τῆς ἐξελεγχομένης διετίας ὑπὸ τοῦ ἐφόρου αὐτῆς κ. Στεφάνου Δραγούμη καὶ τῶν κοσμητόρων κκ. Μ. Κατσίμπαλη, Στ. Ἰωαννίδου, Κ. Λαμπαδαρίου, Μ. Νάυτη, Β. Δραγούμη καὶ ἀντὶ τούτου παραιτηθέντος τοῦ ἔτους ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Δεικτάκη, κατετάχθησαν κατὰ τὸ α' ἔτος ἐν ὅλῳ μαθηταὶ 330, κατὰ δὲ τὸ β' 359, ἐφοίτησαν δὲ τεκτικῶς 223 τὸ α' καὶ 265 τὸ β'. Ἐκ τούτων εἰς τὸ Α' τμήμα ἀνήκουσιν 120 τὸ α' ἔτος καὶ 162 τὸ β', εἰς τὸ Β' 59 τὸ α' ἔτος καὶ 64 τὸ β' καὶ εἰς τὸ Γ' 44 τὸ α' καὶ 39 τὸ β'. Ἐδιδάχθησαν δὲ ἐν τῷ Γ' Τμήματι ὑπὸ τοῦ διδασκάλου αὐτῶν κ. Δημητρίου Κυβερνίδου, ἀντικα-

ταστήσαντος τὸν ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔτους μεταβάντα εἰς Γερμανίαν κ. Κωνσταντῖνον Τσούλκην ἀνάγνωσιν μετὰ τεχνολογικῶν παρατηρήσεων καὶ ἐρμηνείας τοῦ κειμένου, γραμματικὴν, ἀριθμητικὴν, ἐλληνικὴν ἱστορίαν μετὰ γεωγραφικῶν παρατηρήσεων· ἐν τῷ Β' ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Οἰκονόμου ἀνάγνωσιν μεθ' ἐρμηνείας γραφὴν ἀριθμητικὴν καὶ ἱερὰν ἱστορίαν, τέλος ἐν τῷ Α', ὅπερ ἦν διηρημένον ἕνεκα τῆς πληθύος τῶν μαθητῶν εἰς δύο τάξεις, ἀνάγνωσιν, γραφὴν καὶ ἀρίθμωσιν ὑπὸ τῶν κ. Μ. Παυλίδου καὶ Ἰωάννου Βάμβα.

Περὶ τὸ τέλος τοῦ λήγοντος ἔτους ὁ γνωστὸς μουσικοδιδάσκαλος κ. Ἰούλιος Ἐνιγγ ἐδίδαξεν ἀφιλοκερδέστατα καὶ μετὰ πολλῆς προθυμίας φωνητικὴν μουσικὴν, εἰς ἣν πολὺ ἐπέδωκαν τὰ πτωχὰ καὶ ἐγκαταλελειμμένα πλάσματα. Εἰς τὸν κ. Ἐνιγγ, τὸν τοσοῦτον ἀφιλοκερδῶς προσενεγκόντα τὰς ὑπηρεσίας του, ὥς καὶ πρὸς ὅλους τοὺς διδασκάλους τῆς Σχολῆς, οἵτινες μετὰ πάσης εὐλαβείας ἐξεπλήρωσαν τὸ καθήκον των, ἐκφράζω δημοσίᾳ τὰς εὐχαριστίας τοῦ Συλλόγου.

Περὶ τὸ τέλος τῶν σχολικῶν ἐτῶν ὑπεβλήθησαν οἱ μαθηταὶ εἰς δημοσίας ἐξετάσεις, ἃς ἐτίμησε τὸ ληξικὸν ἔτος ἡ πικρυσία τοῦ Σ. Μητροπολίτου Ἀθηνῶν τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Νομάρχου, τοῦ διευθυντοῦ τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσως καὶ πολλῶν ἄλλων φίλων τῆς σχολῆς τῶν Ἀθηνῶν.

Εἰς τὰς ἐξετάσεις ταύτας γενομένης ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς, συνισταμένης διὰ μὲν τὸ α' ἔτος ἐκ τῶν κκ. Α. Σπαθᾶκη, Π. Φέρμπου καὶ Στ. Ἰωαννίδου, διὰ δὲ τὸ β' ἐκ τῶν κκ. Ἀναστ. Διομ. Κυριακοῦ, Α. Μαστοράκη καὶ Σ. Π. Λάμπρου προσήλθον ἐκ μὲν τοῦ ἀνωτάτου τμήματος 20 διὰ τὸ α' ἔτος ἐξ ὧν ἐπροβιβάσθησαν 17, καὶ διὰ τὸ β' 23 ἐξ ὧν ἐπροβιβάσθησαν 19, ἐκ δὲ τοῦ Β' 48 καὶ διὰ τὰ δύο ἔτη ἐξ ὧν ἐπροβιβάσθησαν 32 τὸ α' ἔτος καὶ 38 τὸ β'.

Ἡ ὑγιεινὴ κατὰστασις τῶν παιδῶν ὑπῆρξε σχετικῶς καλλιτέρα τῆς τῶν προηγουμένων ἐτῶν. Οὐχ ἥττον ἐξηκολούθησαν τὰ ἐκ τῆς κακῆς διαίτης προερχόμενα μάλλον νοσήματα καὶ ἰδίως τὰ τῶν ὀφθαλμῶν. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐμβολιάσθησαν ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ κ. Ἰωάννου Βάμβα ὅλοι οἱ ἔχοντες ἀνάγκην ἐμβολιασμοῦ μαθηταί, προθύμως παρασχόντες τὴν αἰτηθεῖσαν δαρχλίδα τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν. Κατὰ τὴν διετίαν ταύτην παρέσχε προθυμότατα τὴν συνδρομὴν του ὁ ἀπ' ἀρχῆς τῆς συστάσεως τῆς σχολῆς ἱατρὸς κ. Ἀναστ. Ζίννης, ὡς ἐπίσης οἱ κατὰ τὴν διετίαν ταύτην ἐπανακάμφαντες ἐκ τῆς Ἑσπερίας ἱατροὶ κκ. Γ. Βάμβας καὶ Τ. Λούης, οἵτινες σχεδὸν κατὰ πάσαν ἐσπέραν προσήρχοντο εἰς τὴν Σχολὴν, παρέχοντες ἑαυτοὺς ἀρωγοὺς προθυμωτάτους εἰς πᾶσαν ἀσθένειαν τῶν μικρῶν πλασμάτων. Εἰς τὴν ἐνδελεχῆ ταύτην πρόνοιαν ὀφείλεται ἰδίως ἡ πρόληψις ἀσθενειῶν δυνάμενων νὰ ἔχωσι ὀλέθρια ἀποτελέσματα. Ἐπίσης κατὰ τὴν διετίαν ταύτην ὁ μέγας εὐεργέτης τῆς Σχολῆς φαρμακοποιὸς κ. Δ. Βασιλείου, ἐξηκολούθησε παρέχων δωρεὰν ὅλα τὰ ἀπαιτηθέντα φάρμακα, ὧν ἡ ἀξία ἀνα-

δίνει εἰς ὑπέρογκον ποσὸν κατ' ἔτος. Κατὰ καθήκον ἐκφράζω δημοσίᾳ τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Συλλόγου εἰς πάντας τοὺς εἰς τὴν νοσολογικὴν κατὰστάσιν τῆς Σχολῆς παρσχόντας τὰς ὑπηρεσίας αὐτῶν καὶ τὰς ὑλικὰς θυσίας.

Ἐνεκα τοῦ ἀκατακλήλου τοῦ χώρου κατηργήθη τὸ ἐν τῷ καταστήματι τῆς σχολῆς ἰδιαιτέρον νοσοκομεῖον, τῇ συνεννοήσει δὲ μετὰ τοῦ ἀδελφάτου τοῦ δημοτικοῦ νοσοκομείου ἡ Ἑλπίς, συνέστη ἐν τούτῳ ἰδιαιτέρον τμήμα διὰ τοὺς μαθητὰς τῆς Σχολῆς περιέχον τέσσαρας κλινὰς. Ἐν τῷ τμήματι τούτῳ ἀπέθανεν εἰς παῖς ἐκ τῶν νοσηλευθέντων ἐκ τυφοειδοῦς πυρετοῦ.

Τὰ ἔσοδα τῆς Σχολῆς κατὰ τὸ ἔτος 1876 — 1877 ἀνῆλθον εἰς δραχ. 9,395.55, τὰ δὲ ἔξοδα εἰς δραχ. 8,390.45, μείναντος περισσεύματος δρ. 1005.10· κατὰ τὸ ἔτος 1877—78 τὰ μὲν ἔσοδα μετὰ τοῦ λαχείου ἀνῆλθον εἰς 39,936 ²⁵/₁₀₀, τὰ δὲ ἔξοδα εἰς 39517 ³⁰/₁₀₀, ὥστε ἔμεινε περισσευμα δρ. 418 ⁵⁰/₁₀₀.

Τὰ ἔσοδα ταῦτα καθ' ἑλπὴν τὴν διετίαν προῆλθον ἐκ συνδρομῶν, ὧν σπουδαιότεραι ἡ τῆς κ. Κασσαβέτη ἐκ δρ. 336, ἡ τοῦ κ. Καραβία ἐκ δρ. 260. Τὸ κληροδότημα τοῦ Τσουκάτου ἐκ δρ. 1000, ἡ τοῦ Δήμου Ἀθηνῶν ἐκ δρ. 200, ἡ τῆς κ. Γεραλοπούλου ἐκ δρ. 560, ἡ τοῦ κ. Μαρίνου ἐκ τοῦ λαχείου τοῦ παρ' αὐτοῦ δωρηθέντος τῇ σχολῇ μουσικοῦ ὀργάνου δρ. 625, ἡ τῆς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Λουκά ἐκ δρ. 149.45, ἡ ἐκ τῶν καθημερινῶν εἰσπράξεων ἐκ τῶν νηῶν τῆς ἀγίας Εἰρήνης καὶ τῶν ἀγίων Θεοδώρων ἐκ δρ. 700.40, ἡ τοῦ κ. Θ. Ῥοδοκανάκη ἐκ δρ. 250, ἡ τοῦ κ. Ῥοδοστάμου ἐκ δρ. 112, ἡ τοῦ κ. Ῥοδοκανάκη ἐκ δρ. 112, ἡ ἐτησίᾳ τοῦ κ. Κ. Νέγρη ἐκ δρ. 100· β') ἐκ μερισμάτων τῆς ἀνηκούσης αὐτῇ μετοχῆς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς καὶ τῶν εἰσπραχθέντων ἐνοικίων τῆς παρούσης οἰκίας.

Μεταξὺ τῶν διαφόρων πρὸς τὴν σχολὴν συνδρομῶν, ἔξοχον κατέχει θέσιν ἡ προσφορὰ τῆς ἐταιρείας τοῦ ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Πειραιᾶ σιδηροδρόμου προσεγγικούσης κατὰ τὴν παρελθοῦσαν διετίαν δις τὸ ἥμισυ τῶν εἰσπράξεων αὐτῆς ἐπὶ ταῖς ἐν τῷ Φαλήρῳ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου ὀργανισθείσαις μουσικαῖς συναυλίαις, ἐν αἷς πᾶν ἀφιλοκερδῶς ἔλαβε μέρος ὁ μουσικὸς θίασος τοῦ Ὀρφανοτροφείου Χατζῆ-Κώστα· αἱ δὲ αὗται εἰσπράξεις ἀνέβησαν διὰ μὲν τὸ ἔτος 1876 — 77 εἰς δρ. 827.70, διὰ δὲ τὸ ἔτος 1877 — 78 εἰς δρ. 879.92.

Πρὸς τοὺς γενναίους τούτους εὐεργέτας καὶ πρὸς πάντα ἕτερον ὃ τι δῆποτε παρσχόντα ὑπὲρ τῆς σχολῆς ἐκφράζω δημοσίᾳ τὴν βαθυτάτην εὐγνωμοσύνην τοῦ Συλλόγου.

Πᾶσαι αἱ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου ἐν ταῖς ἐπαρχίαις συσταθεῖσαι σχολαί, βαίνουσι προκόπτουσαι ὁλονέν, τῇ φροντίδι τῶν οἰκείων κοσμητικῶν, ὧν αἱ ἐκθέσεις ὡς καὶ τῶν σχετικῶν ἐξελεγκτικῶν ἐπιτροπῶν θέλουσι τυπωθῇ ἐν τῷ προσεχῶς ἐκδοθησομένῳ φυλλαδίῳ, διὸ καὶ παρατρέχω αὐτὰς ἵνα μὴ βαρύνω ὑμᾶς διὰ τῆς ὑπὲρ τὸ δέον παραταθείσης λογοδοσίας ταύτης.

Κατὰ τὸ ἔτος 1876 — 77, τὰ μὲν ἔσοδα τοῦ Συλλόγου ἀνῆλθον εἰς 13922.45, τὰ δὲ ἔξοδα εἰς δρ. 13087.87, ὥστε ἔμεινε περίσσευμα δρχ. 834.58. Κατὰ τὸ ἔτος 1877—78, τὰ μὲν ἔσοδα ἀνῆλθον εἰς δρ. 10333.98, τὰ δὲ ἔξοδα εἰς δρ. 9963, ἥτοι περίσσευμα δρ. 370.68. Τὰ εὐάρεστα ταῦτα ἀποτελέσματα ὀφείλονται εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ταμίου τοῦ Συλλόγου κ. Σ. Κωνοφάκου, πρὸς ὃν ἐκφράζω τὴν εὐχρέσκειαν τοῦ Συλλόγου.

Εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Συλλόγου, ἧς ὁ ἐπιμελητὴς κ. Π. Ι. Φέρμπος οὐδενὸς κόπου φείδεται πρὸς τακτοποίησιν αὐτῆς, ἐδωρήθησαν κατὰ τὴν λήξασαν διετίαν 1650 τόμοι, φιλοτίμως προσενεγκόντων καὶ τῶν μελῶν καὶ πολλῶν ἐκ τῶν ἐκτὸς τοῦ Συλλόγου φιλομούσων. Ἰδιαιτέρας μνείας ἀξία εἶναι ἡ τοῦ συναδέλφου κ. Ἀριστείδου Α. Ραγκαβῆ, ἀποστείλαντος συλλογὴν καὶ ἄλλης μὲν παντοίας ὕλης, μάλιστα δὲ ἀρχαιολογικῶν συγγραμμάτων περιλαμβάουσας περὶ τοὺς 1000 τόμους καὶ φυλλάδια. Τὸν κ. Ραγκαβῆν ὁ Σύλλογος ἀνέγραψεν εὐεργέτην αὐτοῦ ὡς ὑπερβαίνουσης τῆς δωρεᾶς αὐτοῦ τὸ ποσὸν τῶν χιλίων δραχμῶν.

Παραλλήλως τῇ βιβλιοθήκῃ βαδίζει τὸ ὑπὸ τοῦ Συλλόγου διατηρούμενον ἀναγνωστήριον, ὅπερ δύναται νὰ καυχήθῃ ὅτι εἶναι τὸ πλουσιώτατον τῶν ἐν Ἑλλάδι τοιούτων· τὸ ἀναγνωστήριον κέκτηται 60 ἑφημερίδας καὶ 36 περιοδικὰ πασῶν σχεδὸν τῶν κοινῶν λαλουμένων γλωσσῶν· διακρίνεται ἐπὶ μεγάλῃ εὐπρεπείᾳ καὶ τάξει ὑπὸ τὴν ἐπιμελεστάτην ἐπιτήρησιν τοῦ ἐπιμελητοῦ αὐτοῦ κ. Α. Μάνου, πρὸς ὃν ἐκφράζω τὰς εὐχαριστίας τοῦ Συλλόγου.

Περὶ τὸ τέλος τοῦ λήξαντος ἔτος γενομένων τῶν ἀρχαιρεσιῶν τοῦ Συλλόγου ἐξελέχθησαν ἐπίτιμος μὲν πρόεδρος ὁ κ. Κ. Παπαρρηγόπουλος, τακτικὸς δ' ὁ κ. Ε. Δραγούμης, ἀντιπρόεδροι οἱ κκ. Α. Σουλτάνης καὶ Ι. Βάμβας, γενικὸς γραμματεὺς ὁ κ. Μ. Π. Λάμπρος, εἰδικοὶ γραμματεῖς οἱ κκ. Α. Τομπάζης καὶ Α. Φραβασίλης, ταμίας ὁ κ. Σ. Κωνοφάκος, ἐπιμελητὴς τῆς βιβλιοθήκης ὁ κ. Π. Ι. Φέρμπος καὶ ἑφορος τοῦ ἀναγνωστηρίου ὁ κ. Ἀλ. Μάνος. Τῆς Σχολῆς δὲ τῶν Ἀπόρων παίδων Ἀθηνῶν ἑφορος μὲν ὁ κ. Α. Διομήδης Κυριακὸς, κοσμήτορες δ' οἱ κκ. Στ. Ἰωαννίδης, Μ. Ναύτης, Κ. Λαμπαδάριος, Αρ. Ραγκαβῆς καὶ Ν. Δεικτάκης, τῶν δ' ἐπαρχιακῶν σχολῶν οἱ αὐτοί.

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ παρελθούσα διετία καθ' ἣν εἶχον τὴν τιμὴν νὰ διευθύνω τὰς ἐργασίας τοῦ Συλλόγου τὰς ὁποίας διέκρινεν ἡ σύμπνοια τῶν μελῶν καὶ ὁ εὐγενὴς πόθος τοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ. Αἰσθάνομαι τῷ ὄντι εὐτυχῇ ἑμαυτὸν διότι κατὰ τὸ διετές τοῦτο διάστημα καὶ τὸ πρὸ αὐτοῦ μονοετές ἀπῆλθον τῆς ἐμπιστοσύνης αὐτοῦ, ἀνευ τῆς ὁποίας ἦτο ἀδύνατος ἡ ἐπιτέλεσις τῶν ἀνατεθειμένων μοι καθηκόντων. Παραδίδων δὲ ἤδη τὴν προεδρείαν τοῦ Συλλόγου πρὸς τὸν κ. Ἐμμ. Δραγούμην εὐχαρῶ ἀπὸ καρδίας, ὅπως τὸ ἐπὶ τὸν ἔτος ἀναγγεῖλη οὗτος ἐρωμενέστερος τὰ ἔργα αὐτοῦ.